

Bolster

**Kurs i Fredrikstad husflidslag
Høsten 2019**

Kursleder: Bjørg Kristiansen White

Deltakere: Berit Andersen, Signe Ianke, Liv Mathisen, Tone Lauvstad Tufte

Vevgruppen i Fredrikstad husflidslag har jevnlig vært på jakt etter nye tema eller prosjekter for vevkursene. Målene har vært å ta fram nye utfordringer, lære nye teknikker og å produsere håndvevde bruksting med kvalitet. Det å videreføre tekstile tradisjoner har gitt bonus for kursene.

Bolstre er en dekorativ brukstekstil som vi fattet interesse for i 2019. De opprinnelige bolstertekstilene var håndvevde stofflengder til bruk i sengen. I eldre tider var det vanlig med halm og fjær (høne, gås, and, ærfugl) i underlaget. Med bolsterstoff som trekk ble sengen mer komfortabel og innbydende. Bolsterveven ble også kalt dynevar.

Materialene var vanligvis bomull i renningen (lin i førindustriell tid) og entråds ullgarn i innslaget. Det ble gjerne brukt sterke farger kombinert med ullens naturlige valører samt hvitt.

Bindingene kunne være kypertvarianter og sateng i innslagseffekt. Håndvevde bolstre er tverrstripete, d.v.s. striper i innslagsretning. Karakteristiske mønstre er varierte striperapporter kombinert med ensfargede felter. Industrivevde bolstre har som regel stripene i renningsretning med renningseffekt.

Det er lenge siden husflidslagene i Østfold foretok undersøkelser om bolstertradisjonen i fylket og katalogiserte flere hundre vevnader. Mange er magasinert hos Borgarsyssel museum, Østfoldmuseene i Sarpsborg (senere bare kalt Borgarsyssel). Konservator Beate Buckholm Vattekar har vært svært imøtekommende og tok imot oss i museets magasin, hvor metervis av bolstre var lagt ut til gjennomsyn. Vi fikk fotografere, pirke i tråder på rette og vrangle og sammenligne falming på de gamle tekstilene.

Med kopier i hånd fra arkivmaterialet kunne vi velge mønstre og lese oss fram til hvor tekstilen var vevd og av hvem. I noen tilfeller var bolstrene også tidfestet.

Det var fire kursdeltakere som ble med på bolsterprosjektet. To vevde et antall puter hver, en gjorde en sjal/skjerf oppsetting og en laget møbelstoff til en gyngestol med fotskammel.

For mer detaljert informasjon om bolster i Østfold henvises til to tidligere publikasjoner:

Veve striper. Inspirert av gamle bolstre. Red. av Elisabeth Spydevold.

Landbruksforlaget 1981. ISBN 82-529-0476-9

Bolster i fortid og nåtid. Ved Jorunn Grav. Norsk husflid. 1982, nr 3, s. 4-5

Sand, Karen Margrethe: Fra tradisjon til inspirasjon . Norsk bolsterveving.

Universitetsforlaget 1983. ISBN 82-00-35285-4

Borgarsyssel

Dynevar

Bomull i renning, ull i
innslag

Fra Skjelin, Borge

Borgarsysse

Dynevar

Bomull i renning, ull i
innslag

Inger Johanne Hansen fra
Vatvedt i Østre Digernes
spant garnet, farget det og
mønsteret er et gammelt
Digernesmønster

Borgarsysse

Dynevar

Bomull

Fra Skallegård, Østfold

Liv

Renning bomull 24/2

Innslag ullgarn Røros brodergarn 2tr

Korskyper binding

Liv

Dynevarstoff

Fra Buslett, Rakkestad

Bomull i renning, ull i innslag

Dynevarstoff

Fra Herefoss, Rakkestad

Bomull i renning, ull i innslag

Berit

Renning ullgarn 14/2

Innslag ullgarn 14/2

Lerret binding

Berit

Dynevarstoff
Fra Levernes, Rakkestad
Bomull i renning, ull i innslag

Signe

Renning bomull 30/2

Innslag mercerisert bomull 16/2

Sateng binding

Bolster

Vevet av Oleane Olsdatter Berg

Fra Brevik, Torsnes

Rundt 1900

Signe

Renning bomull 30/2

Innslag mercerisert bomull16/2

Sateng binding

Tone

Alle bolstrene er med bomull 16/2 i renning

Det er brukt bomull 16/2 og/eller cottolin 22/2 i innslag

Sateng binding

Dynevarstoff

Fra Tolvsby, Rakkestad

Bomull i renning, ull i innslag

Tone

Dynevarstoff

Fra Tolvsby i Rakkestad

Bomull i renning, ull i innslag

Tone

Dynevar

Fra Alvim nordre i Tune

Bomull

Tone

Dynevar

Fra Finstad, Finnestad i Tune

Bomull

Tone

Dynevar

Fra Vatdtvedt i Degernes
Bomull i renning, ull i innslag

Tone

Tone

ØST
C746.
1
V

ØSTFOLD-
SAMLINGEN

VEVE STRIPER

inspirert av gamle bolstre

Ø
746.1
V

LANDBRUKSFORLAGET